

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Ioviani Pontani. De Aspiratione Libri duo. Charon
Dialogus. Antonivs Dialogus. Activs Dialogus. Aegidivs
Dialogus. Asinvs Dialogus. De Sermone Libri Sex. Belli,
Qvod Ferdinandvs Senior ...**

Pontano, Giovanni Giovano

Venetiis, 1519

De Adulatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12960

do, & in tractandis rebus, domesticisq; in consuetudinibus, ij ueri dicuntur, & uirtus ipsa ueritas, ni fortasse proprie magis ueraces illi, uirtus autem ipsa ueracitas, ut ueritas sit rei ipsius, ueracitas uero, ea utentis habitus. Ac nihilominus & uerum fuisse hominem Catonem dicimus, & quod summa etiam in eo inesset ueritas Sibyllas quoque ueras, & uates etiam, atq; haruspices ueros. Hæc uero a nobis eo consilio dicta sunt, quo distinctius intellegatur quæ nam res ipsæ sint, & quales. Tertia quoq; quædam uirtus (si Aristoteli credimus) in eadem hac uersatur materia, quæ amicitia ab illo dicitur, de qua quoniam his in libris dicendum nihil decreuimus, de duabus his uirtutibus, & Facetitate, et Veritate tantum differemus, ac primo quidem de Veritate, deq; oppositis ei uicij.

De Adulatoribus.

Admodum autem ueritati aduersatur lucri studium, atq; habendi cupiditas, itaque huiusmodi hominum una est cura, totiq; in eo ipsi sunt, quo adulando rei suæ consulant familiari, & quasi uerborum mercaturam faciant, oratione ubiq; utuntur secunda & blanda, hocq; sibi uitæ genus delegerunt ad ampliandam rem domesticam. Periculosa sanè ac maxime pestilens hominum consuetudo ac familiaritas, quorū quia primatum uirorū, principumq; ac regum præcipue, plenæ sunt aulæ, inde Adulatores dicti, qui dum placere & gratificari tantum student, ueritati apud dominos aures obstrudunt, atq; ad illorum uultum, libidinemq; seruillem in modū omnia loquuntur. nam et δούλος Græce seruus est. ijdem alio sunt nomine Assentatores ab assentiendo dicti, quod eorum cogitationes atq; consilia in id solum intendant, id ipsi tantum agant, sibi ipsis ut prosint, secuti Terentianum illud, *Ais aio, negas nego.* Quibus hominibus, quod plerumq; solis, qui res moderantur publicas, suas patefaciunt aures, hinc & uidemus, & audimus, et legimus eorū res frequentissime in præceps rapi, turbariq; ac misceri repente principatus ac regna. Quæ res nostris quoq; temporibus clariores sunt, q̄ ut exēplis indigeant. Huius autē generis hominū plures quidem sunt species, nesciã tamen sint ne omnes adulatorum in numero habendi. Quando (ut Aristoteles queri etiã uidetur) singulis siue uirtutibus, siue uitijs certa neutiq; propriaq; insunt nomina. Itaq; & lucri, et compendiorum tantum gratia adulantur non pauci, qui dam captandæ solum auræ, ac fauoris in populo, atq; inter ciues, alij quod ita a natura comparati sunt, usq; etiam confirmati, ut ipsa tan

tum blanditione capiantur, eaq; auiularum in modū sese oblectens,
quam uel maximam etiam uoluptatem, uel solam potius statuunt.

De Captatoribus.

eorum igitur qui pecuniariū secunda ex oratiōe sibi quæstum constitu-
erint, duplex cum sit genus, & illorū qui tum Captatores dicuntur, in
quibus late quidē regnat ambitio & leuitas, tum qui Adulatores cō-
muni tamen nomine uocitantur. Captatorū quidē ipsorū studium est,
non dictis modo, sed conferendis muneribus captare animos ac uolun-
tates illorū præsertim quibus aut certi minime sint hæredes, aut eorum
eiciendorū ex hereditate spes adest. Quod genus late diffunditur, nō
maximis in hiantia modo fortunis, uerū patrimonijs etiā minimis. Di-
cti igitur a captando, quo in uerbo et fraus inest, & maius etiam ha-
bendi studiū. Quippe cū ipsi non uerbis modo, uerū etiam donis, con-
uiujsq; grassentur, aucupū morē, atq; allectationes secuti, eorū enim
captiosa sunt oīo obsequia, fraudisq; atq; insidiarū plena. Aduersum
quos merito et dētes acuiunt, et gladios stringunt Satyrarū scriptores.
Sed nobis hac satis in parte fuerit uitij genus innuisse. Quantopere
autē ueritati horū obsit hominū oratio atq; obsequiū, abunde quidem
manifestum est. Sūt quoq; quos ambitio honorisq; studiū, minime uero
pecuniæ cupiditas trahat ad assentandū, leuitate quadā tantum duce,
dum uideri q̄ esse ipsi malunt, solaq; populari et capiuntur, & pascū-
tur aura, qua in re seq; suasq; res omnis uidentur collocasse, plebeio-
rum etiam ad hominum opinionem omnia referentes. Ac superius q̄
dē uitium Captatio, et qui ea utuntur Captatores. huius autē propriū,
ac maxime suū nomen existit nullū. leuitas tamen est, ac uanitas sanē
maxima, & homines ipsi perquam leues, ac uani, dū umbra capiuntur
rerum, magis q̄ rebus ipsis. Atq; hoc quidē uitium potest ratione alia
ad Ambitionem referri, qua de re alibi quoq; à nobis dictū est. Quod
si Captationem ipsam duplicē fecerimus, et eorū quos cupiditas habēdi
trahit, et quos popularis auræ atq; ambitionis studiū, ut alteri pecu-
niæ, alteri popularis auræ Captatores dicantur, fortasse non male di-
stribuisse iudicabimur, quando etiā sunt qui inter loquēdum dissen-
dūq; etiam uerba captent, qui quidem ipsi dicantur Captiosi, & fraus
ipsa Captiuicula. Verū ad Adulatores redeamus, quiq; ydē Assenta-
tores sunt, neq; alio quidē nomine inter se discernuntur. Caterū studiū
id eorū est, ex adulationibus rē facere, ac peculiū. ut dū uerbis obse-
quantur, dum oratione secunda primatum, ac principum res. consi-
liaq; extollunt, dum eorū admirantur facta, dicta, consilia, mores,